

Handreiking gemeente: Schaatsen op natuurijs tijdens Corona

Aanleiding

Wanneer het de komende maanden een langere periode streng gaat vriezen dan verwacht de Koninklijke Nederlandsche Schaatsenrijders Bond (KNSB) een grotere toestroom aan mensen die het ijs op willen ten opzichte van andere jaren. Dat schaatsers bij vorst en zeer minimale ijsdikte het ijs op gaan is een terugkerende situatie, maar door meerdere factoren verwachten wij een groter aantal. Ten eerste, de laatste keren dat er geschaatst kon worden in grote delen van Nederland is 3 a 4 jaar geleden en de laatste toertocht was begin 2012 in Steenwijkerland. Ten tweede, mensen worden verwacht thuis te werken en zijn dus flexibeler in momenten om te sporten.

De zorg van de KNSB zit hem niet zozeer in de organisatie en uitvoering van het schaatsen op een natuurijsbaan of van een toertocht, maar in de periode dat er geschaatst wordt op open water. Voor de organisatie en uitvoering zijn draaiboeken opgesteld, is er goede afstemming tussen overheden en organisatie en liggen er voorschriften voor minimale ijsdikte. Echter voordat de toertocht gereden is, zijn dan al tien a twintigduizend schaatsers op het ijs geweest waarbij de veiligheid en orde mogelijk in het geding zijn. Daarnaast zal er een toename zijn van het aantal sportongelukken wat het schaatsen op natuurijs met zich meebrengt*. Daarom is de vraag of dit beter gereguleerd kan worden? Met deze handreiking wil de KNSB gemeenten een inzicht geven hoe er niet alleen op lokaal niveau (ijsclub of toertocht en gemeente), maar ook op landelijk niveau samengewerkt moet worden tussen de verschillende partijen om de toestroom van mensen te reguleren i.p.v. verbieden of ons te laten overvallen.

Doelstelling

Het reguleren van schaatsers, binnen de invloedssfeer van gemeentelijke - en landelijke organisatie, op natuurijs (bevroren sloten, plas water of groot water) ten tijde van de coronamaatregelen.

Fasering en omvang schaatsen op natuurijs

De hieronder beschreven fasering wordt door de KNSB gebruikt om de omvang van de schaatssport in kaart te brengen ten tijde van natuurijs.

Fase 0 - De voorbereiding op de winter:

- Wanneer vorst voorspeld wordt gaan de ijsverenigingen met een ijsbaan aan de slag om de ijsbaan gereed te maken om te kunnen schaatsen.
- Vóór 1-12-2020 heeft de toertochtorganisatie kenbaar gemaakt aan de KNSB of en hoe ze de toertocht wil organiseren.
- Gesprek(ken) tussen toertochtorganisatie en gemeente(n) vinden plaats en de voorlopige evenementenvergunning voor één of meerdere jaren is verleend.

Fase 1 - Schaatsen op natuurijsbanen is mogelijk:

- De ijsbaan van de ijsvereniging is geopend. Daar ligt minimaal 3 tot 7 cm ijs afhankelijk van de accommodatie (landijsbaan, skeelerbaan, delen van een plas etc).
  - Lokale en regionale verplaatsing van schaatsers
  - Gereguleerde toegang door de ijsclub
  - Lokaal aanbod van schoolschaatsen
  - Organisatie van (landelijke) wedstrijden
- Plassen, meren, kanalen en rivieren beginnen te bevriezen, maar kan nog niet op geschaatst worden. Daar waar toertochten of schaatstrajecten zijn gepland wordt het traject door de toertochtorganisaties of ijsverenigingen gemonitord m.b.t. ijsdikte en gevaarlijke plekken.

*TNO en KNSB (Blessures Schaatsen op Natuurijs (BIS)) blijkt dat tijdens de vorstperiode van 2009 ongeveer 13.000 personen behandeld zijn op de SEH afdelingen van ziekenhuizen.

Fase 2 – Schaatsen op plassen, meren, kanalen en rivieren:

- Op plassen, meren, kanalen en rivieren ligt ijs, dat onvoldoende dikte heeft om veilig grote groepen te laten schaatsen.
  - Lokale, regionale en landelijke verplaatsing van schaatsers
  - Onbetrouwbaar ijs en onbekendheid van het gebied
  - Toegang is niet gereguleerd. Een schaatser kan overal het ijs op en is vrij om zich te begeven op openbaar terrein (het bevroren water).
- Daar waar toertochten of schaatstrajecten zijn gepland wordt het traject door de toertochtorganisaties of ijsverenigingen gemonitord m.b.t. ijsdikte en gevaarlijke plekken.
- Er is geen regulatie en/of handhaving ter plaatse en hulpverlening ingeregeld.

Fase 3 – Toertochten en wedstrijden op open water (criterium 12 tot 15 cm ijs):

- Op open water ligt minimaal 10 cm ijs en de weersvoorspellingen blijven vorst aangeven.
- Toertochtorganisaties hebben 72 uur om een tocht te organiseren.
  - Samenwerking tussen organisatie en gemeente is ingeregeld m.b.t. bijvoorbeeld medische hulpverlening, verkeersplannen, parkeervoorzieningen en online ticketverkoop.
  - Lokale, regionale en landelijke verplaatsing van schaatsers
  - Toegang is gereguleerd door vaste opstartplaatsen
  - Zwartrijders maken dat er een veelvoud aan schaatsers op het ijs zijn.
- Organisatie van (landelijke) wedstrijden. Hierbij is mogelijk een vergunning verplicht afhankelijk van het karakter.

In elke van de hierboven genoemde fases zetten wij onze communicatiekanalen in met in elke fase verschillende boodschappen. Voor de kanalen kan gedacht worden aan:

- Schaatsen.nl – met een actueel overzicht waar geschaatst kan worden
- NOS
- RTL/SBS

Lokale media zoeken vaak informatie bij de KNSB en passen hierop de berichtgevingen aan. Daarnaast verloopt lokale communicatie via organisatie zelf.

Belangrijke aanvullende informatie:

Niet alle ijsclubs/verenigingen/toertochtorganisaties zijn aangesloten bij de KNSB. Hierdoor zijn zij mogelijk niet op de hoogte van de actuele maatregelen, de protocollen van de KNSB én de faciliteiten die de KNSB aanbiedt voor ijsbanen en toertochtorganisatoren.

Wat betekenen de maatregelen tot 19-1-2021 voor het schaatsen op natuurijs?

- Evenementen (ook individueel sporten) zijn niet toegestaan, dus ook geen toertochten.
- Wedstrijden zijn niet toegestaan m.u.v. jeugd op de vereniging en topsporters – niet van toepassing.
- Sporten in de buitenlucht mag, dus ook schaatsen op natuurijsbaan. Gesprek(ken) tussen ijsclubs/natuurijsbanen en gemeente hebben veelal plaats over het openstellen van de ijsbaan met inachtneming van de coronamaatregelen.
- Mensen werken thuis en zijn flexibeler om overdag te sporten. Dit heeft als mogelijk gevolg, een grotere toestroom van mensen tijdens een vorstperiode (fase 2).

Verwachtingen o.b.v. mogelijke veranderingen van maatregelen na 19-1-2021 voor het schaatsen op natuurijs?

Gekeken naar bovengenoemde punten in relatie tot de routekaart (risiconiveau waakzaam tot en met lockdown) betekent dit voor het schaatsen op natuurijs het volgende:

- Evenementen vinden alleen plaats bij afschaling naar een waakzaam risiconiveau. De haalbaarheid van het organiseren van een toertocht met een evenementenvergunning wordt als zeer klein geacht. Enerzijds door de huidige maatregelen i.r.t. het beschreven risiconiveau. Anderzijds is het zelden tot nooit voorgekomen dat er begin maart nog toertochten werden verreden.
- Wedstrijden vinden alleen plaats bij afschaling naar minimaal een ernstig risiconiveau. De haalbaarheid van het organiseren van wedstrijden wordt als realistisch geacht. Een kleine afschaling in het risiconiveau geeft al de mogelijkheid om de wedstrijd te laten plaatsvinden.
- Schaatsen op een natuurijsbaan blijft ten allen tijde mogelijk mits er een strengere lockdown wordt afgekondigd.
- Mensen werken deels vanuit huis en zijn flexibeler om overdag te sporten. Dit heeft als mogelijk gevolg, een grotere toestroom van mensen tijdens een vorstperiode (fase 2).

What if scenario en mogelijkheden

De haalbaarheid van het georganiseerd recreatief schaatsen op open water acht de KNSB zeer klein op basis van bovenstaande gegevens. Wanneer toerorganisatoren deze afweging ook maken betekent dat, voor deze winter, de prioriteit van het organiseren van een mogelijke toertocht verdwijnt. Hierin schuilt een gevaar met betrekking tot de beheersbaarheid voor fase 2 (Schaatsen op open water). De onderbouwing hierbij is dat de vrijwilligers van de toertochtorganisatie de kennisbronnen van het gebied zijn waarin geschaatst wordt. Voorafgaand aan een mogelijke toertocht wordt de ijskwaliteit in kaart gebracht en gevaarlijke plekken indien gewenst afgezet. Schaatsers voorafgaand aan een mogelijke toertocht profiteren dus van deze kennis en vergroting van veiligheid. Kortom met het oog op mogelijke vorst is het wenselijk om de toertochtorganisaties te blijven activeren. Dit kan als volgt:

- Toertochten niet behandelen als evenement. Een toertocht kan ook gekarakteriseerd worden als een (tijdelijke) doorstroomlocatie waarbij er vooraf, tijdens en na afloop spreiding geborgd is.
- Toertochten gereguleerd toestaan ondanks de maatregelen.

Vervolg

De KNSB hoopt dat bovenstaande informatie u en uw collega's een beeld heeft gegeven van onze zorg en complexiteit die, een niet planbare, toertocht met zich meebrengt. Misschien moeten wij dit jaar wel blij zijn met een milde winter met alleen lokale schaatsactiviteiten op de natuurijsbanen. Mocht het echter wel streng gaan vriezen dan zouden wij graag met elkaar optrekken om de veiligheid en orde zo goed mogelijk in banen te leiden. Mocht u verder nog vragen hebben, dan kan u contact met mij opnemen.

Jurre Trouw

Manager Sportparticipatie

j.trouw@knsb.nl

06 38 33 34 75